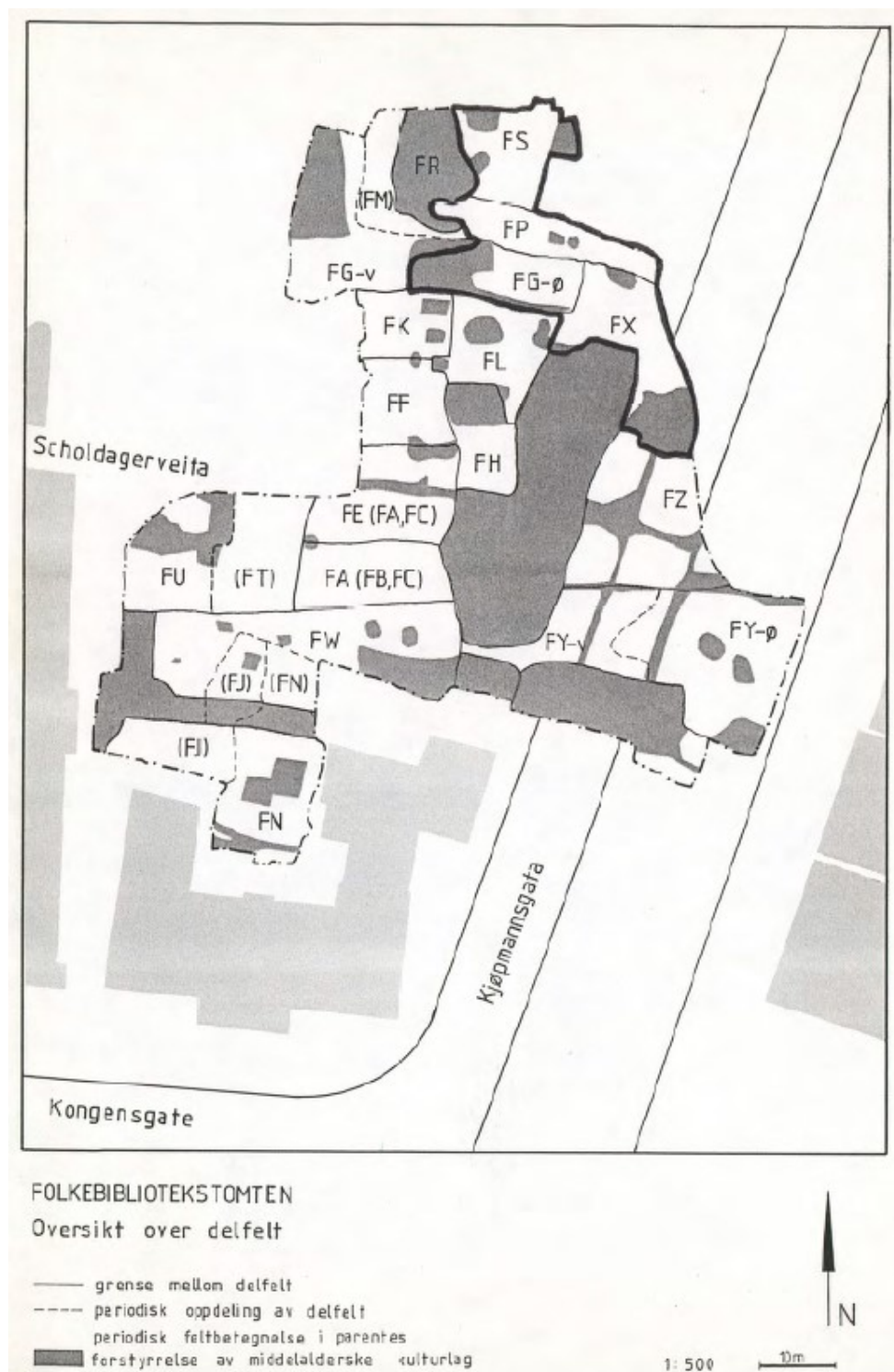

N47044-78987

Byfunn fra felt FG – Folkebibliotekstomten, Kjøpmannsgata 20-26 (TA 1973/1), gbnr. 401/285, Trondheim kommune, Trøndelag.

Figur 1: Oversikt over delfelt på Folkebibliotekstomten. (Chilton 1987:11).

Sammendrag gjenstander:

Gjenstand	Antall
Armring	1
Avslag	11
Bakstehelle	138
Bark	1
Beger	2
Beltebeslag	4
Blokk	2
Bok	1
Bolle	7
Bor	2
Brent leire	1
Brikke	8
Bryne	124
Bue	2
Bygningsdel	1
Bygningsstein	31
Bøtte	19
Bånd	1
Båt	1
Båtdel	2
Dekorelement	6
Digel	10
Doppsko	1
Drikkeglass	1
Emne	5
Eske	1
Fat	9
Fingerring	1
Flaske	5
Flis	11
Fottøy	345
Fragment	1588
Garnfløtt	5
Gevir	2
Gryte	6
Hank	1
Hjul	4
Horn	302
Håndtak	5
Ildstål	1
Insekt	1

Gjenstand	Antall
Islegg	8
Kam	73
Kar	158
Karaffel	1
Kile	1
Kiste	3
Kjernefragment	1
Klubbe	1
Klype	2
Knapp	2
Kniv	9
Knoll	3
Knusestein	3
Kors	1
Krampe	3
Krok	3
Krone	1
Krukke	1
Krus	3
Kule	3
Kurv	2
Kvernstein	5
Leirkar	1204
Leirklining	8
Leketøy	11
List	3
Lokk	13
Lås	8
Merke	2
Morter	1
Mynt	4
Nagle	147
Nett	2
Nøkkel	4
Nøtt	1
Nål	29
Osteologisk materiale	28
Perle	8
Pinne	36
Pipe	163
Planke	4

Gjenstand	Antall
Plate	11
Plugg	68
Pren	1
Produksjonsavfall	34
Propp	2
Prøve	782
Pølsepinne	32
Påle	2
Rem	3
Ring	9
Runepinne	11
Rør	5
Saks	1
Saum	2
Sepulkralstein	3
Sil	2
Skافت	5
Skive	32
Skje	10
Skjell	1
Skriveredskap	2
Skål	3
Slagg	120
Slipestein	2
Slire	2
Smykkestein	4
Snelle	1
Snor	12
Spade	1
Spatel	9
Spenne	5
Spiker	19
Spillebrikke	33
Spinnehjul	48
Spole	1
Spydspiss	1
Ståltråd	1
Stang	1
Staur	1
Stein	34
Stift	1

Gjenstand	Antall
Stokk	2
Støpeform	1
Svivel	1
Sylær	1
Sylinder	3
Søkke	45
Sømglatte	8
Tau	11

Gjenstand	Antall
Tekstil	55
Tellepinne	10
Terning	2
Tvare	5
Tyngde	61
Tønne	21
Ukjent	356
Vektlodd	9

Gjenstand	Antall
Vevlodd	46
Vevskje	1
Vevskyttel	1
Vevsverd	1
Vindusglass	27
Øsekar	2

Sammendrag materiale:

Materiale	Antall
Bark	1
Bark/tre	2
Bein	826
Bein/bronse	5
Bein/gevir	1
Bein/horn	726
Bein/jern	2
Bein/kobber	4
Bein/kobberlegering	1
Bein/messing	1
Bein/tre	1
Bein/ukjent	2
Bergart	542
Bergart/jern	1
Bergart/jern/kobberlegering	2
Bergart/rav	1
Bergart/ukjent	1
Bly	1
Botanisk materiale	18
Flint	42
Gevir	1
Glass	99
Glass/kvarts	2
Glass/slagg	1
Glimmer/grønnstein	1
Gull	1
Horn	6
Jern	186

Materiale	Antall
Jern/leire	1
Jern/tre	7
Jord	10
Jord/kobber/ukjent	3
Jord/ukjent	1
Jord/trekull	2
Jord/organisk materiale	2
Keramikk	1377
Keramikk/leire	46
Keramikk/slagg/tre	1
Kleber	131
Kleber/aske	1
Kleber/jern	1
Kleber/ukjent	1
Kobber	3
Kobber/ukjent	13
Kobberlegering	10
Kobberlegering/gull	4
Kobberlegering/lær/tre	1
Lær	1340
Lær/ukjent	1
Leire	21
Nøtteskall	17
Organisk materiale	5
Pipeleire	7
Porfyr	2
Skifer	12
Skjell	44

Materiale	Antall
Slagg	100
Sølv	2
Sølvlegering/kobberlegering	1
Tann	8
Tann/bein	3
Tegl	19
Tekstil	77
Tre	579
Trekull	2
Ukjent	255
Ukjent/kobberlegering	18
Ukjent/slagg	8
Ukjent/sølv	3

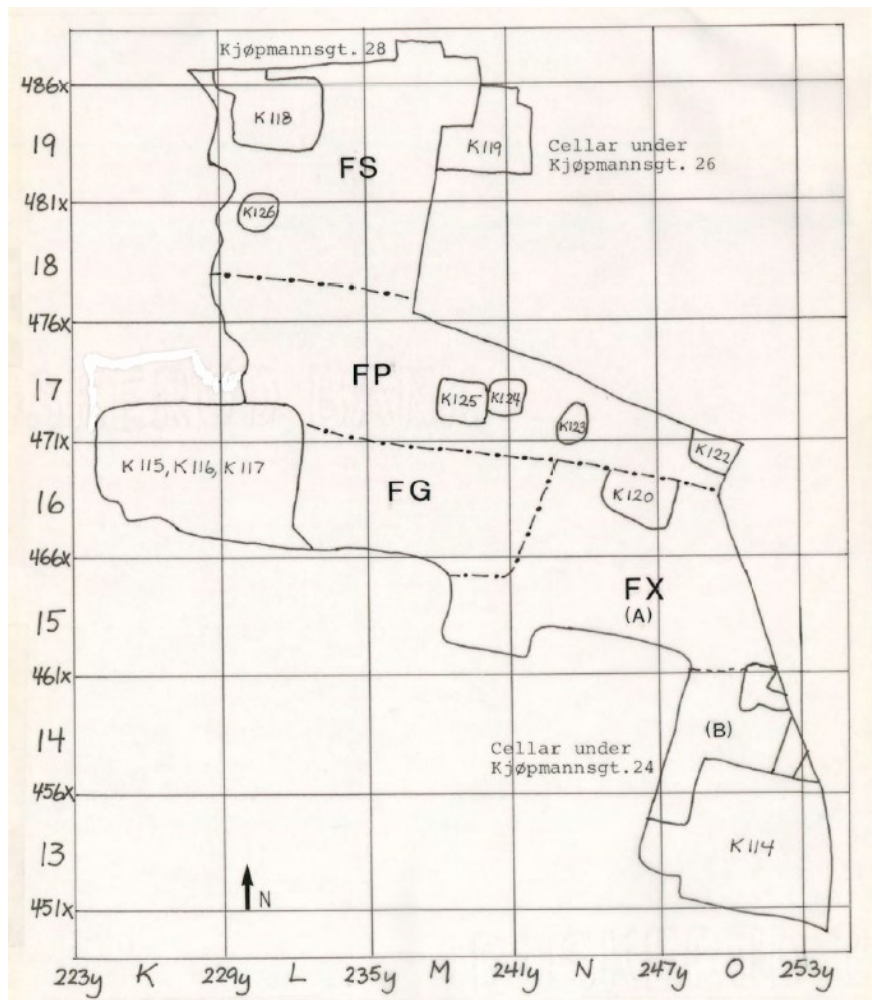
Funnomstendigheter:

F. ved arkeologiske undersøkelser på Folkebibliotekstomten, delfelt FG i 1981-1982.

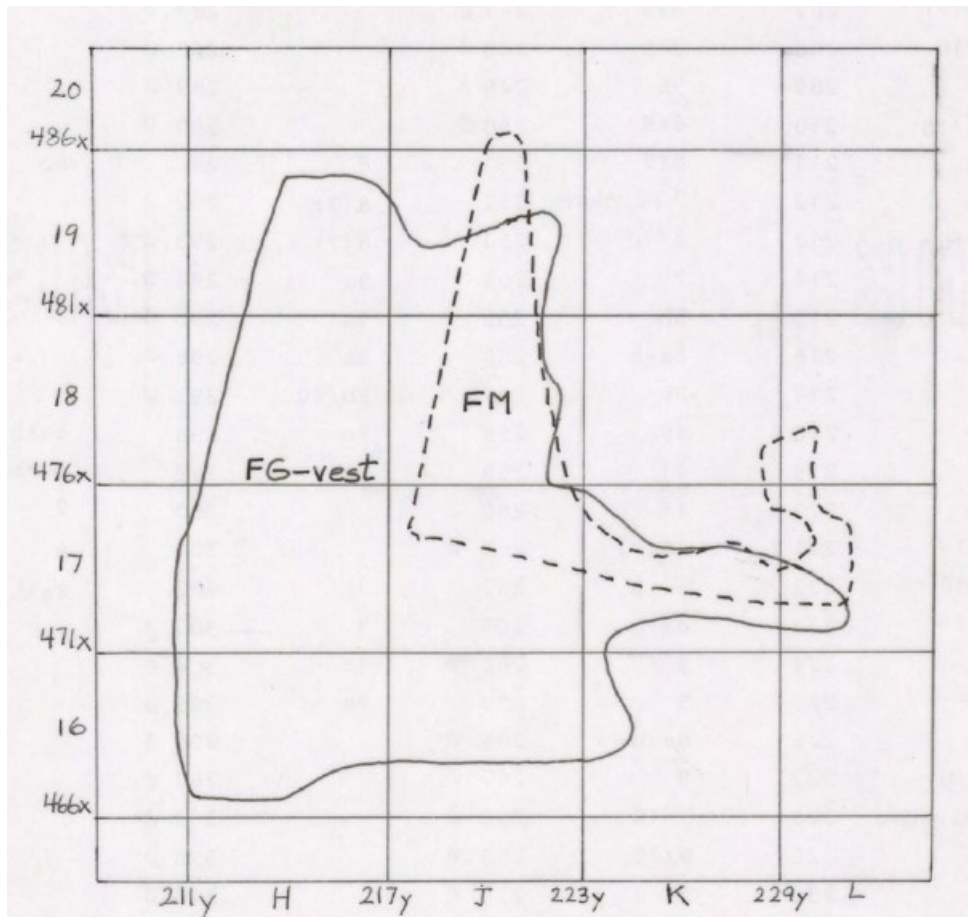
Felt FG ble påbegynt i 1981, og delt i FG-øst og FG-vest like etter oppstart, da området viste seg å være delt i to av en kjeller til en østlig og vestlig del. FG-vest og FG-øst hadde ingenting til felles annet et at de delte en numerisk rekke med lagnummer.

FG-øst utgjør, sammen med felt FS, FP og FX, et avgrenset område i nordøstlig hjørne av Folkebibliotekstomta. I meddelelsene (Chilton 1987) er resultatene fra disse feltene presentert i sammenheng.

FG-vest sees i sammenheng med felt FM, og også her er resultatene presentert i sammenheng i meddelelsene (Christophersen og Nordeide 1986). FM ble påbegynt i 1978, men ble ikke fullført. Da FG-vest nådde samme nivå som FM, ble sistnevnte integrert i FG-vest.

Figur 2: Oversikt over nordøstlig del av Folkebibliotekstomten; delfelt FG-øst, FP, FS og FX. (Hentet fra Chilton 1987:14).

Figur 3: Oversikt over felt FM/FG-vest. (Hentet fra Christophersen og Nordeide 1986:14).

FG-øst:

I nordøstlig del av Folkebibliotekstomta ble bevaringsforholdene vurdert til å være dårligere sammenlignet med sørvestlig del. Kulturlagene varierte stort i tykkelse grunnet varierende dybde til steril grunn, noe varierende mengde som ble fjernet med maskin samt konstruksjonen av Kjøpmannsgaten. FG-øst ble ikke gravd helt ned til steril grunn.

I fase 1 besto området av stolpehull, grøfter, hull, staurhull og gjerder. I fase 1 og 2 ble det etablert bygninger. I fase 3 ble en øst/vest-gående passasje etablert, og denne lå på omtrent samme plass gjennom hele middelalderen.

Mengden bygninger var størst i fase 6, og gjennom fase 8. Fase 10 utgjør lag bestående av etterreformatoriske funn, og lagene over dette besto av moderne latriner, kjellere og avfallsgroper.

Det ble også funnet øst/vest-gående eiendomsgrenser i de middelalderske fasene på feltet. I de tidligste fasene var disse markert med gjerder, mens de i senere faser var definert ved passasjer og mellomrom mellom bygningene. Eiendomsgrenser som gikk nord/sør var vanskeligere å definere.

Figur 4: FG-øst, fase 4. Hus K61. Bildet er tatt fra vest (Chilton 1987:79).

FG-vest:

FG-vest ble heller ikke gravd helt ned til steril grunn, men det ble gravd sjakter for å få kontroll på lagene ned mot bunn. Topplagene ble fjernet med maskin, men utover dette ble feltene gravd stratigrafisk for hånd. Bevaringsforholdene under topplagene ble vurdert til å være gode. Av forstyrrelser ble det funnet moderne kjellere, grøfter og en vannledning.

Strukturene i områdene besto i hovedsak av en gate, bebyggelse og passasjer. Gjennom hele feltet gikk en gate i nordvest/sørøstlig retning fra fase 2 til fase 10. Denne hadde for det meste trebroleggere med tverrleggere under. Gatens bredde ble generelt større i de yngste fasene.

Øst for gaten lå fragmenterte rester av bebyggelse. Området vest for gaten kunne deles i to; i den sørlige delen ble det ikke funnet hele bygninger, men heller stolper tilknyttet delfelt FK. I den nordlige delen ble det funnet bygninger med passasjer mellom (Nordeide og Christophersen 1986).

Figur 5: FG-vest i fase 4. Bygning K4-2 og gate K4-1, samt gårds plass K5-2 i bakgrunnen. Bildet er tatt fra nord (Christophersen og Nordeide 1986:27).

Stratigrafi og faseinndeling:

Delfelt FG-vest ble delt inn i 11 stratigrafiske faser, og FG-øst i 10, basert på observerte endringer i konstruksjonsmønstre (Chilton 1987 og Christophersen og Nordeide 1986). Den senere stratigrafiske analysen for Folkebibliotekstomten grupperte alle delfeltene i 12 hovedfaser (Christophersen et.al. 1988:48), som i 1994 ble korrelert med absolutte dateringer for de respektive fasene fra 900-tallet til etter 1600 (Christophersen og Nordeide 1994). De absolutte fasedateringene for baseres på dendrokronologi, myntfunn, sko, keramikk og C14-dateringer.

Delfeltfaser felt FG-vest/FM (Christophersen og Nordeide 1986)	Delfeltfaser felt FG-øst (Chilton 1987)	Hovedfaser (Christophersen et.al. 1986:48)	Datering e.kr. (Christophersen og Nordeide 1994)
11	10	12	1600-
10	9	11	1500-tallet
10	9	10	1325-1500
9b 9a	8 II	9	1275-1325
8c 8b 8a	8 I 7 II	8	1225-1275
7 6b 6a	7 I	7	1175-1225
4+5	6	6	1150-1175
3	5,4	5	1100-1150
2	3 II 3 I	4	1050-1100
1	2	3	1025-1050
1	1	2	-1025
1	1	1	900-tallet

Tabell 1: Faseinndelinger og kronologi, jfr. Chilton (1987), Christophersen og Nordeide (1986), Christophersen et. al (1988:48) og Christophersen og Nordeide (1994).

Dateringer:

For Felt FG foreligger 11 dendrokronologiske dateringer:

N-nr.	Datering	Lagnummer
N78711	Ytre årring: 1233 e.Kr.	100
N78714	Ytre årring: 1211 e.Kr.	170
N78740	Ytre årring: 1145 e.Kr.	341
N78756	Ytre årring: 1091 e.Kr.	466
N78757	Ytre årring: 1091 e.Kr.	473
N78801	Ytre årring: 1018 e.Kr.	732C
N78803	Ytre årring: 1027 e.Kr.	732D
N78711	Ytre årring: 1233 e.Kr.	100
N78714	Ytre årring: 1211 e.Kr.	170
N78740	Ytre årring: 1145 e.Kr.	341
N78756	Ytre årring: 1091 e.Kr.	466

Tabell 2: Oversikt over dendrokronologiske dateringer på felt FG.

Følgende mynter fra felt FG har blitt datert:

N-nr.	Datering e.Kr. (Skaare, K. 1989).	Lagnummer
N74156	1634 e.Kr.	1
N78216	1670 e.Kr.	627
N78336	Ca. 1065-1080 e.Kr.	701

Tabell 3: Oversikt over daterte mynter på felt FG. (Kilde: Skaare, K. 1989).

Dokumentasjon fra feltet inneholder feltdagbøker, tegninger og foto. Den stratigrafiske analysen av feltene foreligger i Chilton 1987 og Christophersen og Nordeide 1986.

Feltledere: Clifford Long (FG-vest) og Tom Chilton (FG-øst).

Koordinater:

Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 7034410, Ø: 569950.

Funnet av:

Clifford Long og Tom Chilton

Funnår:

1981 og 1982

Litteratur:

Chilton, T. (1987): Stratigrafisk analyse. Delfelt FG-ø, FP, FS og FX. *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser* (11). Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. og Nordeide, S.W. (1986): Stratigrafisk analyse. Delfelt FG-v, FM og FK. *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser* (5). Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. et.al. (1988): Utgravning, kronologi og bebyggelsesutvikling. *Fortiden i Trondheim bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser* (13, del 1). Trondheim: Riksantikvaren.

Christophersen, A. og Nordeide, S.W. (1994): *Kaupangen ved Nidelva: 1000 års byhistorie belyst gjennom de arkeologiske undersøkelsene på folkebibliotekstomta i Trondheim 1973-1985.* Oslo: Riksantikvaren.